

PATVIRTINTA
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2014 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. V1-10 (1.3)
(Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2016 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. V1-113 (1.3),
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2018 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. V1-11 (1.3),
2021 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V1-174 (1.3)
redakcija)

VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ PROJEKTAS „LITUANISTINIO ŠVIETIMO IŠEIVIJOJE IR TREMTYJE MUZIEJUS“

I SKYRIUS PROJEKTO PAGRINDIMAS

Lituanistinės mokyklos savo veiklą skaičiuoja nuo IX amžiaus pabaigos, kai emigracija pasiekė didelius mastus ir mūsų krašto išeiviams iškilo poreikis mokytis savo vaikus lietuviško žodžio. Lietuvių emigracija – sudėtingas procesas, apimantis ekonominius, politinius įvykius, nulemiantis išvykstančiųjų kultūros ir švietimo klausimus, įtakojantis išeivio lietuvių gyvenimo būdo, papročių ir kalbos išsaugojimą. Nepaisant žiaurių istorinių išbandymų, lietuviai didžiausiose išeivių ir tremtinių susitelkimo vietose gebėdavo įkurti lietuviškas mokyklas, mokytis vaikus kalbėti, rašyti ir skaityti gimtąja kalba. Beveik kiekvienoje lietuviškoje bendruomenėje atsirasdavo mokytojų entuziastų, kurie organizavo mokytojų draugijas, kūrė savitą mokymo metodiką, rašė vadovėlius, sprendė pagalbinės literatūros ar mokomosios medžiagos trūkumą, kūrybiškai lietuvių kalbos pamokose integruodavo etnokultūros pagrindus, liaudies dailę, lietuvišką muziką. Kiekviena lituanistinė mokykla pradėjo savo veiklą nuo idėjos ir didelio noro.

Iš to laikmečio bendruomenių, mokyklų ir asmeniniuose archyvuose liko nuotraukos, dokumentai, įvairiausios mokymo priemonės, knygynėliai, mokytojų/mokinių darbai ir laišakai, buvusių mokytojų/mokinių atsiminimai, užrašai ar pasiekimų vertinimo knygelės ir kt.

Projekto organizatoriai siekia, jog visa tai būtų surinkta, susisteminta ir deramai parodyta šiandienos mokiniams, studentams, pedagogams. Vilniaus lietuvių namai – palanki vieta tokiai ekspozicijai atsirasti, nes čia vyksta lituanistinių mokyklų seminarai, konferencijos, susitikimai, lankosi užsienio lietuvių bendruomenių nariai ir lyderiai.

II SKYRIUS PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Projekto tikslas – įkurti lituanistinio švietimo užsienyje muziejų, siekiant išsaugoti lituanistinių mokyklų įvairiose pasaulio šalyse istoriją bei parodyti jaunajai kartai šių mokyklų reikšmingumą puoselėjant ir saugant lietuvių kultūrą.

Projekto uždaviniai:

1. rinkti, kausti ir sisteminti medžiagą apie lituanistines mokyklas įvairiose pasaulio šalyse;
2. įvardinti nusipelnčius mokytojus, patriotus ir entuziastus, kurie padėjo atsirasti bei vystyti lituanistinėms mokykloms įvairiose šalyse;
3. vykdyti edukacinę veiklą, supažindinant mokinius, studentus ir mokytojus su lituanistinio švietimo judėjimo istorija.

III SKYRIUS NUMATOMI REZULTATAI

Surinkta, susisteminta bei išsaugota medžiaga atspindinti lituanistinio švietimo raidą užsienyje.

Vilniaus lietuvių namų mokiniai ir pedagogai susipažins su lietuviškų mokyklų užsienyje veikla, jų reikšmingumu puoselėjant ir saugant lietuviybę.

Parengtos edukacinės programos, kurių metu visi Lietuvos mokiniai bei pedagogai turės galimybę susipažinti su lietuviškų mokyklų užsienyje veikla, jų reikšmingumu puoselėjant ir saugant lietuviybę.

IV SKYRIUS PROJEKTO DALYVIAI

Projekto organizatorius – Vilniaus lietuvių namų Užsienio lietuvių švietimo skyrius.

Projekto partneriai – pasaulio lituanistinių mokyklų bendruomenės, užsienio lietuvių bendruomenės.

V SKYRIUS PROJEKTO TRUKMĖ

Projekto trukmė 8 metai. Projektas bus vykdomas keliais etapais.

I etapas

Projekto idėjos generavimas 2011 m. gegužės mėnuo.

Projekto rengimas ir veiklų planavimas 2011 m. spalio mėnuo.

Finansavimo šaltinių paieška 2011 m.

Projekto veiklų vykdymas 2011 m. lapkričio–2012 m. gruodžio mėnesiais.

Projekto vykdymo tarpinė kontrolė, vertinimas, koreguojančių veiksmų nustatymas bei nepalankių veiksmų šalinimas 2012 m. gruodžio mėnuo.

II etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2012 m. lapkričio–gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2013 m. sausio–gruodžio mėnesiais.

Projekto veiklos tarpinė rezultatų analizė ir vertinimas, tarpinės ataskaitos parengimas. Tolesnės projekto perspektyvos numatymas.

III etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2014 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2015 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos tarpinė rezultatų analizė ir vertinimas. Tolesnės projekto perspektyvos numatymas.

IV etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2015 m. lapkričio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2016 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos tarpinė rezultatų analizė ir vertinimas, tarpinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą.

Tolesnės projekto perspektyvos numatymas.

V etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2016 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2017 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą .

VI etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2017 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2018 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą .

VII etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2018 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2019 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą.

VII etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2019 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2020 m. sausio – gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą.

VIII etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2020 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2021 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą.

IX etapas

Projekto veiklų tęstinumo planavimas, 2021 m. gruodžio mėn.

Projekto veiklų vykdymas 2022-2024 m. sausio–gruodžio mėnesiai.

Projekto veiklos galutinė rezultatų analizė ir vertinimas, galutinės ataskaitos parengimas bei teikimas finansiškai parėmusiems projektą.

VI SKYRIUS SITUACIJOS ANALIZĖ

Stiprybės

Stiprus pasaulio lietuvių bendruomenės pasiryžimas puoselėti lietuvišką kalbą bet kokiomis politinėmis, ekonominėmis sąlygomis.

Muziejui tinkamos medžiagos gali pasiūlyti lietuvių išėivių, emigrantų, tremtinių ir politinių kalinių kelios kartos.

Vilniaus lietuvių namų paskirtis tikslingai atliepia muziejaus koncepciją, tai tinkama vieta kurti ir plėstis lituanistiniam muziejui.

Galimybės

Kiekviena lituanistinė mokykla gali plačiau parodyti Lietuvos jaunimui savo pradžią ir nueitą kelią.

Į projekto vykdymą įtraukiamos pasaulio lietuvių bendruomenės, lituanistinių mokyklų mokytojai, mokiniai ir jų tėvai.

Vilniaus lietuvių namų mokyklos auklėtiniai, konsulų klubas, užsienio lietuvių studentų klubo nariai gali tiesiogiai paskatinti ir inicijuoti muziejui tinkamų eksponatų rinkimą savo šalių bendruomenėse.

Silpnybės

Gali būti, kad vertingiausi ir seniausi eksponatai bus dingę, išbarstyti, pasimetę per kelias lietuvių tremtinių, išėivių, emigrantų kartas.

Gali kilti sunkumai eksponatus sisteminti kompiuterinėse laikmenose.

Negarantuotas projekto finansavimas.

Grėsmės

Plati lituanistinių mokyklėlių geografija, gali turėti įtakos projektą užbaigti numatytu laiku.

Finansavimo trūkumas projekte numatytoms veikloms vykdyti.

VII. SKYRIUS PRIEMONIŲ PLANAS

2011–2022 metai

Eil. Nr.	Veikla	Data
1.	Projekto rengimas, svarstymas	2011 m. gegužė
2.	Kreipimasis į užsienio lietuvių bendruomenes, lituanistinių mokyklų bendruomenes informuojant apie lituanistinio švietimo užsienyje muziejaus kūrimą.	2011 m. gegužė
3.	Nuolatinis muziejaus ekspozicijos pildymas naujais eksponatais bei edukacinių programų atnaujinimas.	2011– 2024 m.
4.	Surinktos medžiagos sisteminimas (skanavimas, fotografavimas, eksponatų aprašymas ir kt.).	2011–2024 m.
4.	Eksponatų katalogų rengimas.	2011–2024 m.
5.	Edukacinių programų muziejaus lankytojams rengimas.	2012–2024 m.
6.	Ekspozicinių stendų kūrimas, atnaujinimas, priežiūra.	2012–2024 m.
7.	Užmegzti ryšius, pasidalinti patirtimi su Švietimo raidos muziejaus puoselėtojais (Marijampolės, Vilniaus raj.)	2014 m. gegužė
8.	Parengti 5 mokinius gebančius pristatyti muziejaus bei mokyklos istoriją ir eksponatus.	2018 m.
9.	Pakartotinis kreipimasis į užsienio lietuvių bendruomenes, lituanistinių mokyklų bendruomenes informuojant apie lituanistinio švietimo užsienyje muziejaus kūrimą.	2018 m.
10.	Mokyklos metraščių skaitmeninimas.	2020–2024 m.